

Sõnum selgeks ka eriolukorras

KRISTEL RESS,
liidu tegevliige

AIRI MÄNNIK,
liidu tegevliige

2020. aasta erakorralisel kevadel sattus rühm keeleteoimetajaid üleöö lihvima väga suure lugejaskonnaga veebitekste. Nimelt tekkis koroonaviiruse leviku tõttu Eesti inimestel iga päev palju küsimusi, millele nad ootasid selgeid ja ajakohaseid vastuseid, et korraldada oma töö- ja eraelu. Seepärast avas Riigikantselei veebisaidi **kriis.ee** ning plaanis sealsete korduma kippuvate küsimuste ja ametnike vastuste põhjal luua sinna ka juturoboti Suve.

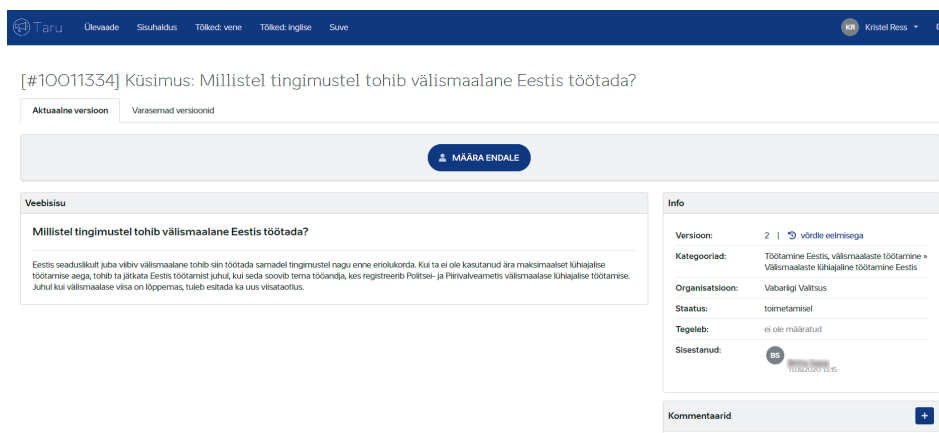
Et Suve räägiks ilusat keelt, otsis Riigikantselei strateegiabüroo nõunik Marten Kaevats kiiresti vabatahtlikuna appi kogunud keeleteoimetajaid, lisaks tekstide vene ja inglise keelde tõlkijaid. Seda proovikivi pidas põnevaks kümmekeelne keeleteoimetajat, teiste seas Eesti Keeletoimetajate Liidu liikmed Airi Kapanen, Airi Männik, Kärt Normann, Mirel Püss, Katre Ratasseppe, Riina Reinsalu¹ ja Kristel Ress. Keeletoimetajate ja Riigikantselei vahel asus ühendust pidama Eesti Keele Instituudi vanemkeelekorraldaja ja selgekeelsuse edendaja Katrin Hallik.

Aja jooksul Riigikantselei plaanid muutusid ja juturoboti tekste enamik meist toimetada ei saanud. Tööd jagas sellegipoolest rohkem, kui teha jõudsime.

¹ Riina Reinsalu on jaganud oma toimetamiskogemusi Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituudi ajaveebi artiklis „Kriisi leevendamine selge sõnumi abil“ (01.06.2020).

KUIDAS OLI TÖÖ KORRALDATUD?

Kriis.ee sisu asusime lihvima **strateegilise kommunikatsiooni sisuhalduskeskonnas Stratcom**, mis sai peatselt eestipärase nime Taru (vt joonis). Meil paluti jooksvalt toimetada küsimuste-vastuste paare, mida iga valdkonna eest vastutav riigiasutus Tarusse sisestas.

The screenshot shows the Taru website interface. At the top, there is a navigation bar with the Taru logo and links for 'Ülevaade', 'Sisuhaldus', 'Tõlked: vene', 'Tõlked: inglise', and 'Suve'. A user profile for 'Kristel Ress' is visible in the top right. The main content area displays a question: '[#10011334] Küsimus: Millistel tingimustel tohib välismaalane Eestis töötada?'. Below the question, there are buttons for 'Aktuaalne versioon' and 'Varasemad versioonid'. A prominent blue button labeled 'MÄÄRA ENDALE' is centered. The content is divided into two columns: 'Veebisisu' and 'Info'. The 'Veebisisu' column contains the text: 'Millistel tingimustel tohib välismaalane Eestis töötada? Eestis seaduslikult juba viibiv välismaalane tohib sin töötada samadel tingimustel nagu enne eriolukorda. Kui ta ei ole kasutanud ära maksimaalset lühajalise töötamise aega, tohib ta jätkata Eestis töötamist juhul, kui seda soovib tema tööandja, kes registreerib Põhise- ja Pääsvalveametis välismaalase lühajalise töötamise. Juhul kui välismaalase viisa on lõppemas, tuleb esitada ka uus viisataotlus.' The 'Info' column lists details: 'Versioon: 2 | 0 võrdle eelmisega', 'Kategoriid: Töötamine Eestis, välismaalaste töötamine • Välismaalaste lühajaline töötamine Eestis', 'Organisatsioon: Vabariigi Valitsus', 'Staatus: toimetamisel', 'Tegeleb: ei ole määratud', and 'Sisestanud: [User Profile]'. At the bottom, there is a 'Kommentaareid' section with a plus sign.

Kuvatõmmis Taru sisuhaldusprogrammis näha olevast küsimusest ja vastusest (vasakul) koos metateabega (11.09.2020)

Eriolukorra ajal käis Tarus peaaegu ööpäev läbi vilgas tegevus: tekste sisestati ja keeleteimetati ning tõlgiti vene ja inglise keelde, toimuval hoidsid pilku peal sisu-toimetajad.

Nagu teised kodukontorisse suunatud eestimaalased, nii määrasime meiegi oma meeskonnas kõigepealt kindlaks **kaugtöö põhimõtted**: videokoosolekuid pidasime Skype'is ja kirjaliku suhtluse jaoks avasime Slacki keskkonnas e-kontori. Seejärel otsustasime tekstide rubriigid omavahel ära jagada. Nii sattusid ühele toimetajale „Ühis-transport“, „Liikumine saarte ja mandri vahel“ ja „Riigipiiri ületamine“, teisele „Õpe välismaal“, „Kultuur, sport ja üritused“, „Politsei, avalik kord ja päästekorraldus“ jne.

Seadsime ideaaliks, et iga päev vaatame üle e-kontoris toimuva (sest aeg-ajalt sõnastasime seal uusi kokkuleppeid) ja oma rubriigid Tarus: kas juba toimetatud tekste on muudetud või on lisatud uusi?

Olukord ja Eesti elu kohta kehtestatud reeglid muutusid peaaegu iga päev, mistõttu oli ametnikel tihti tarvis tekste muuta. Sel juhul tegelesid keeleteimetajad ja tõlkijad sama vastusega mitu korda. Töö oli korraldatud nii, et kui ametnik oli teksti

sisestanud ja keeleteimetaja selle üle vaadanud, kinnitas Riigikantselei sisutoimetaja teksti ja saatis tõlkimisele. Sama kordus iga muudatuse korral. Sisumuudatuste leidmiseks tuli oma toimetatud tekstid iga kord lahti klõpsata ja läbi lugeda. Õnneks nägime teksti sisestamise ja muutmise andmeid (aeg, sisestaja/muutja).

Mesitarus kulgeb kõik väga süsteemselt, nagu ka tõlkebüroos või kirjastuses, ent kriis.ee puhul oli eriolukorra ajal kõige tähtsam see, et inimesed saaksid kiiresti kätte värskema teabe. Uued küsimused-vastused avalikustati ja saadeti tõlkesse seetõttu sageli enne, kui keeleteimetaja oli jõudnud need üle vaadata. Neid toime- tasime tagantjärele.

Et Taru programmeeriti samal ajal, kui seal töötasime, ei olnud paljusid (muga- vus)funktsioone veel jõutud luua, ent me saime oma vajadused programmeeri- jatele edastada. Rõõmustasime, kui tekkis kommentaaride väli: näiteks saime kirjutada tõlkijale, et eesti teksti muutmise pärast ei ole vaja tõlget muuta, sest parandus oli olnud keelekeskne. Kui märkasime sisuprobleemi (näiteks kahe vas- tuse vastuolu või vananenud vastust), jätsime teate sisutoimetajatele.

MILLISED OLID ALGTEKSTID?

Ametnikud kirjutasi küsimusi ja vastuseid suure ebakindluse ja pidevate muuda- tuste keskel, mistõttu oli nende ülesanne keeruline. Leidus kiirustades koostatud tekste ja selliseidki, millest kumas läbi, et kirjutaja ei olnud osanud anda ühest vastust, sest selle kohta alles oodati valitsuse otsust.

Osa küsimusi olid liiga üksikasjalikud ja pikad, sageli kohmakas ja mõnikord argi- keelses sõnastuses. Oletasime, et need võisid pärineda ametnikule saadetud e-kir- jast või telefonikõnest.

Mis saab siis, kui ma olen välismaalane ning juba registreerin Politsei- ja Piirivalve- ametis oma lühiajalise töötamise, kuid ei viibi praegu (17. märtsi seisuga) Eestis?

Meie peamine tööpõld oli aga vastuste väli. Vastuste keelekasutus oli pahatihti alustekstide nägu. Näiteks sattus neisse õigusaktidele eripäraseid või suisa **kantse- liitlikke keelendeid**, samuti tavainimesele tundmatut **erialasõnavara**.

COVID-19 näol on tegu ägeda respiratoorse nakkusega, mille puhul puudub iga- sugune kahtlus, et see võiks kulgeda krooniliselt või põhjustada nakkuslikku kand- lust. Seetõttu ei ole otstarbekas teostada testimist SARS-CoV-2 suhtes ega muude ÄRH-de suhtes (nt gripp, adenoviirused, RS-viirus vms) enne tööle asumist või täiendava tervisekontrolli raames NETS §13 tähenduses.

Ka vastuste **ülesehitus** ei pruukinud pakkuda kohe ja kiiresti vajalikku infokildu.

Kaitsmaks saarte elanikke koroonaviiruse eest, kehtivad Hiiumaa, Saaremaa, Muhu-
maa, Vormsi, Kihnu ja Ruhnu saartele nende endi soovil liikumiskiirangud.

Piirangute aluseks on eriolukorra juhi korraldus nr 30. Ette on nähtud siiski mitmed
erisused.

Korralduse punktis 1 sätestatud keeldu ei kohaldata järgmiste isikute suhtes:

- isik, kelle väljumine liikumiskiiranguga territooriumilt on vajalik arsti või kiirabi-
brigaadi liikme otsusel;
- isik, kellel ei esine haiguse tunnuseid ja kes transpordib liikumiskiiranguga
territooriumile tooraineid ja kaupu;
- isik, kellel ei esine haiguse tunnuseid ja kes transpordib liikumiskiiranguga
territooriumilt kaupu, mis on toodetud liikumiskiiranguga territooriumil;
- isik, kellel ei esine haiguse tunnuseid ja kes soovib siseneda oma
liikumiskiiranguga territooriumil asuvasse elukohta;
- /---/

MILLES TULI KOKKU LEPPIDA?

Olime algusest peale töö tellija Marten Kaevatsiga ühel meelel, et kriis.ee tekstide
keeletoimetamise eesmärk on anda eriolukorras vajalik teave edasi sõbralikus toon-
nis ning lihtsas ja üldarusaadavas sõnastuses.

Selgekeelsuse põhimõtete järgi asetaside esikohale **lugeja huvid**. Seadsime
endale silme ette täiskasvanud põhiharidusega eestimaalase – kui tema saab aru,
saavad ka teised.

Leppisime kokku, et lugeja peaks saama **lühida vastuse** juba esimesest lausest.
Kui vastus on pikem ja vajab üksikasjalikumat lahtikirjutust, saab anda järgmistes
lõikudes lisateavet.

Panime **toimetamisreeglid** kirja, et lihtsustada oma tööd ja muuta eri vabataht-
like toimetatud tekstid lugejatele veidigi ühtlasemaks.

Näiteks otsustasime, et

- sinatame lugejat (*Esmajoones pöörduge oma sugulaste ja sõprade poole → Esma-
joones pöördu oma sugulaste ja sõprade poole*) ja kasutame sõnas *Sina* suurt
algustähte;
- kirjutame arvud numbriga;
- kirjutame asutuste nimetused ametlikul kujul, st esisuurtähtedega ja täis-
nimetusena (*haigekassa → Eesti Haigekassa*);

- kirjutame lühendid lahti (PPA → *Politsei- ja Piirivalveamet*), ent kui tekst ise ja täisväljend on pikk ning tekstis sage, kasutame erandina seejärel lühendit;
- eelistame omasõnu võõrsõnadele ja üldarusaadavaid sõnu terminitele (*haigus-sümptomid* → *haigusnähud*, *respiratoorne nakkus* → *hingamisteede nakkus*, *sissesõidu-proovivõtupunkt* (drive-in) → *(ajutine) proovivõtukoht*, *COVID-19* → *koroona(haigus)*);
- lihtsustame õigusaktist kopeeritud sõnastust eriolukorra kontekstist lähtudes (*liikumispiiranguga territoorium* → *saar*, kui juttu oli Saare- ja Muhumaast);
- sõnastame juhised selgelt, sh vältides tingivat kõneviisi (*Esmalt võiks pöörduda kohaliku omavalitsuse sotsiaalosakonna või sotsiaalteenistuse poole* → *Kui Su pere vajab abi, pöördu kohaliku omavalitsuse sotsiaalosakonna või sotsiaalteenistuse poole*);
- vormistame pikad lingid hüperlingina, aga lühikesed jätame nähtavaks;
- kasutame poolpaksus kirjas esiletõstu;
- liigendame teksti võimalikult palju ning eelistame lühikesi lauseid ja lõike.

Töö käigus sõlmisime täpsemaid kokkuleppeid, muu hulgas tegime valikuid varieeruvate terminite seast. Näiteks kirjutas üks ametnik *isolatsioonist*, teine *14-päevasest kodus püsimisest*, kolmas aga *karantiinist*.

Lisaks oli õpetlik heita pilk teiste keeleteoimetajate tehtule, sest see aitas tekste ühtlustada nii sõnakasutuse kui ka liigendamise ja esiletõstu kasutamise mõttes. Kui meil tekkis kolleegi tehtu kohta küsimus, saime seda temaga või ühiselt Slackis arutada.

KUIDAS TEHA SÕNUM SELGEKS?

Kõige tähtsam oli **leida kujuteldava lugeja seisukohast vastuse põhisõnum** ning kontrollida, kas küsimus ja vastus on kooskõlas. Selleks võis olla vaja

- üldistada pikka ja detailirohket küsimust:

ALGTEKST	TOIMETATUD TEKST
Kas Eestist Lätti või Lätist Eestisse piiri tohib ületada igal pool (läbi metsa jne)?	Kas Eesti-Läti piiri tohib ületada igal pool?
Kuidas peaks oma töö ümber korraldama tootmisettevõtte, kus on spetsiifikast tulenev vajadus, et inimesed on teatud olukorras üksteisele lähemal kui 2 meetrit, näiteks komplekteerimisel liigub toode käest kätte? On see lubatud?	Kuidas peab töö ümber korraldama tootmisettevõtte, kus inimesed töötavad üksteisele lähemal kui 2 meetrit?

- jätta laialivalguvast vastusest tarbetu välja:

ALGTEKST	TOIMETATUD TEKST
<p>Praegu ei ole Eestist väljumist piiratud. Eesti riik ei soovita välismaale reisida, aga see pole keelatud. Kaalu kindlasti, kas reis on häda-vajalik.</p>	<p>Praegu ei ole soovitatav välismaale reisida, aga see pole keelatud. Kaalu kindlasti reisi vajalikkust.</p>
<p>Kuidas peaksin ühistranspordis käituma? Kui tõesti pead ühistransporti kasutama, siis jälgi, et sa ei aevasta ega kõhi kellegi peale. Ühtlasi proovi vältida olukorda, kus puutud palja käega käsipuud või puudutad mõnda muud pinda ühistranspordis. Lisaks kui võtad istet, proovi istuda võimalusel hajutatult. Eesmärk on minimeerida potentsiaalsete pisikute levikut. Alates 25. märtsist tuleb avalikus kohas (näiteks välised mängu- ja spordiväljakud, rannad, promenaadid, tervise- ja matkarajad) ja siseruumis (välja arvatud kodus) hoida teiste inimestega vähemalt 2 meetrit vahet, välja arvatud, kui seda pole võimalik tagada. Avalikus kohas tohib koos viibida kuni kaks inimest. Nimetatud piirang ei kehti koos viibivatele ja liikuvatele perekondadele ning avalike ülesannete täitmisel. Kuigi sa pole enda teada koroonaviirusesse nakatunud, ei maksa riskida teiste tervisega. Hoidu enda näo puudutamisest ning desinfitseeri enda käed pärast ühistranspordi kasutamist võimalikult kiiresti.</p>	<p>Kuidas peaksin ühissõidukis käituma? Ühissõidukis hoia nii enda kui ka teiste tervist. Viirust võid levitada ka siis, kui oled enda teada terve.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aevastades või kõhides kata suu taskuräti või varrukaga. • Ära puuduta palja käega käsipuud või muud pinda. • Ära puuduta enda nägu. • Desinfitseeri käed esimesel võimalusel pärast ühissõidukist väljumist. • Kui võimalik, hoidu teistest sõitjatest eemale.

- kirjutada vastus selguse huvides pikemaks: näiteks oli vastuses kasutatud terminit *vahetu sund*, aga selle sisu oli jäetud lahti kirjutamata: *Kui vaja, kasutab politsei inimese suhtes vahetut sundi*. Keeletoimetaja tutvus õigusaktide abil termini sisuga ja lisas selgituse: *See tähendab, et politseinikul on õigus kasutada füüsilist jõudu, erivahendit või relva*. Iga ametnik kirjutas vastuse ise stiilis (mõni pikemalt ja ammendavalt, mõni napisõnaliselt, mõni sõbralikumas, mõni väga ametlikus toonis), aga meil oli võimalik neid teatud määral ühtlustada. Lisaks sai mõnest põhjalikumast vastusest kopeerida asjakohaseid lauseid-lõike teistesse vastustesse, mis seda vajasid.

Nagu näidetest ilmneb, muutusid vastused toimetamise etapis sageli lühemaks, ja see oligi meie eesmärk: mida lühem (veebi)tekst, seda suurema tõenäosusega see läbi loetakse. Teave tuli sättida **lugejale ootuspärasesse järjestusse**, st alustada kõige tähtsamast. Mõnigi algtekst algas viitega eriolukorra juhi korraldusele ja üldreeglite tutvustamisega ning küsimus sai napi otsese vastuse alles teksti lõpus. Leidus ka vastuseid, mis justkui ei arvestanud küsija muret ja olukorda, vähemalt ei andnud need selget teavet, millest oleks abi. Selliste vastuste sisu korraldasime ümber uudise põhimõtetest lähtudes: tähtsaim lühidalt alguses, seejärel selgitused ja taustteave.

ALGTEKST	TOIMETATUD TEKST
<p>Mida teha, kui eriolukorra ajal lõpeb vanemahüvitise maksmine, aga tööle naasta ei ole võimalik?</p> <p>Kui vanemahüvitis lõpeb, saab vanem lõpetada lapsehoolduspuhkuse ja tööle naasta. Kui see ei ole võimalik, siis tuleb eristada olukordi, mis põhjusel see pole võimalik. Kui tööandjal pole tööd anda, kohaldub töölepinguseaduse § 35 või 37. Tööandja peab lubama töötaja tööle tagasi ja töö mitteandmise korral maksta talle tasu. Tööandja võib ka vähendada tasu, kuid töötajal on õigus tasu vähendamisega mitte nõustuda. Ka võib teemaks tulla koondamisolukord. Sel juhul on alla kolmeaastast last kasvatavad vanemad eelis seisundis ja neid, kes on lapsehoolduspuhkusel, saab koondada ainult siis, kui on tööandja tegevus lõpeb (nt kuulutatakse välja pankrot).</p>	<p>Mida teha, kui eriolukorra ajal lõpeb vanemahüvitise maksmine, aga tööle naasta ei ole võimalik?</p> <p>Sellisel juhul tuleb eristada olukordi nende põhjuse järgi.</p> <p>Kui tööandjal</p> <ul style="list-style-type: none"> • ei ole tööd anda, peab ta siiski lubama töötaja tööle tagasi ja maksta talle tasu. Tööandja võib töötasu vähendada, kuid töötajal on õigus sellega mitte nõustuda. Lisateave: töölepinguseaduse §-d 35 ja 37 • on soov töötaja koondada, on eelis seisundis alla kolmeaastast last kasvatavad vanemad. Lapsehoolduspuhkusel oleva töötaja tohib koondada ainult siis, kui tööandja tegevus lõpeb (nt kuulutatakse välja pankrot).

Kui keeletoimetaja oli seisukohal, et lugejal võib olla abistav lugeda teema kohta pikemalt mõnest õigusaktist või riigiasutuse veebisaidilt, lisas ta selle teabe koos lingiga vastuse lõppu. Sama oli teinud ka osa tekstide autoreid. Leppisime omavahel kokku, mis sõnastuses on viimane, viitelause.

ALGTEKST	TOIMETATUD TEKST
<p>Kas rekajuht, kes tuleb pärast 17. märtsi kaubaga tagasi Eestisse, peab olema karantiinis 14 päeva või ta saab uuesti jälle tagasi sõita?</p> <p>Vastavalt Vabariigi Valitsuse korraldusele ei kehti 14-päevane liikumiskiirang kauba või tooraine transportijatele, rahvusvahelise kauba- ja reisijateveoga tegelevatele isikutele.</p>	<p>Kas rekajuht, kes tuleb Eestisse kaubaga tagasi pärast 17. märtsi, peab olema 14 päeva karantiinis või tohib ta uuesti välismaale sõita?</p> <p>Ta tohib kohe uuesti välismaale sõita, sest 14-päevane liikumiskiirang ei kehti kauba või tooraine transportijatele ning rahvusvahelise kauba- ja reisijateveoga tegelevatele isikutele.</p> <p>Lisateavet saad eriolukorra juhi korraldusest: https://www.riigiteataja.ee/akt/316032020007.</p>

Tarus tegutsedes ja teemadega tutvudes hakkas piir keele- ja sisutoimetamise vahel aina enam hajuma – tegime parandusi kindla käega. Sisutoimetajatelt ega küsimusivastuseid sisestanud ametnikelt me negatiivset tagasisidet ei saanud, niisiis oletasime, et meie tööga ollakse rahul.

MIDA ME ÕPPISIME?

Peale selle, et olime valitsuse ja riigiasutuste juhistega eriolukorra ajal kursis tõenäoliselt sama hästi kui nad ise ja teemat kajastanud ajakirjanikud, õppisime palju erialast nii töö sisu kui ka vormi kohta.

Esiteks viis igaüks end vajalikul määral kurssi oma rubriikide **sisuküsimustega**, sealhulgas suhtles vajaduse ja võimaluse korral tekste sisestanud ametnikega, et arutada näiteks terminikasutust. Hakatuseks arutasime küsimusi omakeskis, eriti kui need olid keelekesksed või kordusid.

Teiseks oli see suurepärane **selgekeelsuse edendamise kogemus**. Meile öeldi kohe alguses, et Riigikantselei usaldab meid kui asjatundjaid ega oota pelgalt komavigade parandamist. Siinkirjutajad ei kogenud, et sisutoimetaja oleks suured sõna- või tekstitasandi muudatused tagasi lükanud. See andis julgust samamoodi jätkata, ikka selgekeelsuse nimel ja lugeja huvides.

Kolmandaks oli huvitav kogeda, kuidas **saame hakkama suure pinge all ja teatavas kaoses töötamisega**. Pidime leppima asjaoluga, et vahel avalikustati ka toimetamata tekste ja et kõiki neist kohendada ei jõudnud. Teisalt võib nentida, et informeeritus aitas tuua hinge veidi rahu, sest nägime tekstide kaudu, et riigiametnikud töötasid usinasti ja otsisid keerulistele olukordadele lahendusi.

Neljandaks oli huvitav **üksteiselt õppida ja tegutseda isetekkelises kaugtöömeeskonnas**, mille osa liikmeid ei olnud üksteisega varem tuttavad. Enamasti tegutseb keeleteimetaja üksi. Seekord oli meil vaja töötada väga kiiresti läbi tohutu hulk kaalukat teksti ning seepärast tasus pead ikka ja jälle kokku panna. Pealegi kordusid paljud terminid tekstist teksti. Katrin Hallik oli meile tasakaalukas tugisammas, kes võttis arutelud kokku ja sõnastas järjekordse ühise otsuse. Ta hoidis silma peal sellelgi, et mõni rubriik vabatahtliku pikema eemaloleku korral hooleta ei jääks.

Viiendaks mõistsime, et ehkki suured plaanid ei pruugi alati teoks saada (tekstiroboti tekste meile toimetada ei antudki), oli meie tööst **Eesti inimestele ikkagi kasu**. Marten Kaevats innustas meid järgmiste sõnadega: „Selle toimetamisega seate teie Eesti avaliku sektori keelekasutuse pikemas perspektiivis. Teie roll selles töös on kriitilise ja kõige olulisema tähtsusega. Jõudu ja tänu!“ Hoidsime seda pikka vaadet silme ees.

Selleks ajaks, kui valitsus 17. mail eriolukorra lõpetas ja asus ühiskonda rangetest piirangutest järk-järgult vabastama, oli hakanud meie vabatahtlikumotivatsioon kahanema, õieti oligi olnud juttu tööst eriolukorra vältel. Nii lõpetasime suve alguseks kriis.ee tekstide keeleteoimendamise.

Osa meie käe alt läbi käinud tekste on veebiaadressil <https://kkk.kriis.ee/et> ka selle artikli kirjutamise ajal veel kuvatud, sest on endiselt ajakohased.

Kas käte desinfitseerimiseks võib täitepudelis kasutada 80% viina?

Ei, seda ei tasu teha.

Registreerimata ja kontrollimata desinfitseerimisvahendil ei pruugi olla tegelikke desinfitseerivaid omadusi. Seetõttu pole kindel, et alkohol Sind haiguse eest kaitseb.

Asi on selles, et peale alkoholi muudavad desinfitseerimisvahendi tõhusaks veel mitu koostisosa. Need aeglustavad vahendi aurustumist pinnalt või parandavad pinna märgumist, et tagada üheminutilise kontaktaeg. See aeg on viirusevastaseks toimeks hädavajalik.

80% viin üksi ei pruugi bakterit või viirust tappa, sest aurustub liiga kiiresti.

Kui kasutate desinfitseerimiseks kange alkoholi, võid haigustekitajat küll (ajutiselt) nõrgestada, kuid see võib muutuda alkoholi suhtes vastupanuvõimeliseks. See tähendab, et alkohol võib kaotada desinfitseeriva mõju.

Viimati uuendatud: 04.04.2020 13:31

Kuvatõmmis veebisaidi kriis.ee rubriigist „Küsimused ja vastused“ (11.09.2020)

Meil oli rõõm neil kogu maailmale ülikeerulistel kuudel töötada koos partneritega, kes väärtustavad selget eestikeelset suhtlust. Innustav oli näha, et meie toimetatud tekstide eeskujul hakkasid ametnikud ka ise kriis.ee lehele uusi tekste kirjutama just meie rakendatud selge keele põhimõtteid järgides.